

ήταν πολύ διαπεραστικό. Κ' οί χωρικοί έτρεμαν όταν τε-
λείωσε ή μεταμεσονύκτιος λειτουργία και θελήσαν να γυ-
ρίσουν στα σπίτια τους.

"Εξαφνα ό μπράμπα Μπρεσσόν στάθηκε κ' έδειξε στη
γυναίκα του ένα φώς που περνούσε μέσ' απ' τις χαραμά-
δες τής πόρτας και τών παραθύρων του σπιτιού του.

— Ξέχασες να σβύσης τή λάμπα; τήν ρώτησε.
— "Όχι, απάντησε εκείνη, θυμάμαι πολύ καλά ότι τήν
έσβυσα.

Ό γέρος κατσούφιασε και έβιασε τó θήμα του. Πλη-
σιάζοντας τήν πόρτα, άφογκράστηκε. Δέν άκουσε όμως κα-
νένα θόρυβο κ' έσπευσε να καθουχάση τή γυναίκα του και
τή Φρανσίν που είχαν τρομάξει.

— Κάναμε κακά ν' αφήσουμε μόνη τή Λουιζέττα, είπε
ή "Αννα-Μαρία.

— Μόνη της; Ξεχνάς τόν Ταγιώ; απάντησε ό μπράμπα
Μπρεσσόν θάζοντας τó κλειδί στη κλειδωνιά. Με τέτοιο φύ-
λακα κοντά της, ή μικρή δέν έχει κανένα φόβο.

"Εξαφνα καθώς άνοιξε τή πόρτα, έβγαλε μιá κραυγή.
— Διάβολε! Τι σημαίνει αυτό;

Η "Αννα-Μαρία κ' ή Φρανσίν άπόμειναν στο κατώφλι
κατάπληκτες και τρομαγμένες.

Πραγματικά, ή λάμπα που τήν είχαν σβήσει φεύγον-
τας, ήταν άναμμένη. Στην ψάθινη πολυθρόνα, μπροστά στο
τζάκι, καθόταν ένας άντρας άποκοιμισμένος με τά πόδια
άπλωμένα προς τή φωτιά που είχε μισοσβύσει και χωμένα
μέσα στα τσόκαρα του Ζουστέν που ταίριαζαν περίφημα
στα πόδια του. Τó πρόσωπό του, καθώς τó είχε γυρμένο,
δέν φαινόταν καλά.

Ό Ταγιώ, ό όποιος έτρεξε να ύποδεχτ ή τó μπάρμα
Μπρεσσόν και τις δυó γυναίκες φαινόταν ένθουσιασμένος
γιατί θρισκόταν στο σπίτι ό άνθρωπος εκείνος.

Ό γέρος, ή γυναίκα του και ή Φρανσίν άναρωτήθηκαν
προτού προχωρήσουν προς τόν κοιμισμένο ξένο: «Γιοιός
νάναί τάχα;».

Ό σκύλος απάντησε στη σιωπηλή έρώτησι που του έ-
καναν με τά βλέμματά τους μ' ένα χαρούμενο γαύγισμα.
Τó γαύγισμά του ζύπνησε τόν επισκέπτη, ό όποιος; πετά-
χτηκε άμέσως επάνω κ' άπλωσε τά χέρια του μ' έγκαρδιό-
τητα.

— Ό Ζουστέν! Ό Ζουστέν! Ό Ζουστέν! άκούστηκε
τότε μιá τριπλή κραυγή.

Η "Αννα-Μαρία ρίχτηκε σαν τρελλή στην άγκαλιά
του γιου της που γέμισε με φιλήματα τ' άσπρα της μαλ-
λιά και τó μέτωπό της. "Επειτα ήρθε ή σειρά του πατέρα
και τής Φρανσίν.

Μήπως άνειρευόντουσαν; Μήπως είχαν πέσει θύματα
αυταπάτης; Ήταν πραγματικά ό Ζουστέν, ό άγαπημένος
τους Ζουστέν, που τόν ξανάβλεπαν έπειτ' από τόσα χρόνια;

Ναί, ήταν εκείνος.... Ό άσωτος γιοιός ξαναγύριζε, λα-
χταρώντας τή θέρμη και τή γαλήνη του σπιτιού του, μετα-
νοημένος, κουρασμένος, άπογοητευμένος από τó καταρα-
μένο αυτό Παρίσι, που τόν είχε πληγώσει και τσακίσει....
Και για να είναι ή συγγνώμη σιγουρη και πιό μεγάλη ή εύ-
τυχία, ξαναγύρισε τή νύχτα, τής παραμονής τών Χριστου-
γέννων, όπως μιá άλλη τέτοια νύχτα είχε φύγει.

Τόν άκουγαν κ' οί τρεις έκστατικοί να μ'άλη χωρίς να
τόν διακόπτουν, άπολαμβάνοντας τήν άπερίγραπτη χαρά
που τόν ξανάβλεπαν, και νοιώθοντας συγχρόνως τόν φόβο
μήπως ήταν μιá γλυκειά όπτασία που θά διαλυόταν όπως
είχε παρουσιαστή.

— Δέν θα φύγω πειά, είπε ό νέος μαντεύοντας τó φόβο
τους. Θα μεινω κοντά σας για πάντα. "Από τή στιγμή αυτή
ξαναγίνομαι ό παληός Ζουστέν, εκείνος που έπρεπε να
είχα μεινει. "Ω! άν ξέρατε πόσο εύτυχιμένος είμαι που
σας ξαναβλέπω!

Και ξέσπασε σε δάκρυα γλυκειάς συγκινήσεως.
Τή νύχτα εκείνη δέν κοιμηθήκανε καθόλου στο σπίτι
των Μπρεσσόν. Γιώρτασαν όλοι, μαζί με τούς καλεσμένους
τους ως τó πρωί τήν επιστροφή του γιου τους.

Η Λουιζέττα τήν όποία ζύπνησε ό θόρυβος τών φωνών
και τών ποτηριών, πετάχτηκε σε κάποια στιγμή από τó
κρεβάτι της, κ' έτρεξε με τó νυχτικό της και με τά ώραια
της μαλλιά άναστατωμένα να ζητήση τó δώρο της. Η "Αν-
να-Μαρία τής έδωσε τότε τά πράγματα που τής είχε ά-
γοράσει και τής είπε:

— Ό θείος Ζουστέν συνάντησε στο δρόμο τó Χριστούλη.
Και σου έφερε εκ μέρους του αυτά τά ώραια παιχνίδια.

Ό θείος Ζουστέν;... Ποιός ήταν αυτός πάλι; Η μικρή
δέν τó ήξερε καθόλου.... "Αφού όμως τής έφερνε δώρα, ά-
ξιζε να του δώση ένα φιλάκι. Και του τó έδωσε περνώντας

ΠΑΝΣΕΔΕΣ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

— Η άγάπη και ό μόσχος εύκολα φανερώνονται.

— Ό άνδρας είναι ή φωτιά, ή γυναίκα τó σπέρτο και ό Δι-
άβολος φυσάει και τήν ανάβει!

— Η πίστις τής συζύγου χωρίς άγάπη είναι μιá έλεημο-
σύνη για τόν σύζυγο.

— Ό χωρισμός προξενεί πόνο μόνο στους άνύπαντρους.

Ό "Ερωτας είναι τυφλός, μα πιάνει πάντα στα δίχτυα του
τούς άνοιχτομάτες.

Μιá κόρη φθάνει μόνη, δυó έγιναν παραπολλές, τρεις
κόρες κ' ή μητέρα δαιμονίζου τόν πατέρα!

Γαλλική παροιμία

Επί 100 άνδρων θά βρ ήτε δυó εύφεις, επί 100 γυναικών
θά βρ ήτε μιάν βλάκα.

Η πεθερά δέν θυμάται ότι ύπήρξε νύφη.

Ισπανική παροιμία

Γυναίκες κι' άντρες σε στενό χώρο είναι μπαρουτι κοντά
στη φωτιά.

Αν έλειπεν ή γυναίκα, ό άνδρας θά ήταν τραχύς, βά-
ναυσος, μισάνθρωπος και θά άγνοούσε τί έστι χάρις.

Σατωβριάν

Η γυναίκα και ή ήμίονος ύπακούουν στα χάδια.

Τό πάθος του έρωτος είναι σαν τόν άτμό, όσο περισσό-
τερο πιέζεται τόσο περισσότερο δυναμώνει.

Τουρκική παροιμία

— Η πιό θλιβερές μας σκέψεις δσάκις θέλουν να μās έ-
πισκεφθούν, διαλέγουν πάντοτε τις πιό εύτυχιμένες στιγ-
μές μας. Λές και θέλουν να μās θυμίσουν ότι όπως δέν εί-
μαστε πάντα εύτυχιμένοι στο παρελθόν, έτσι και ή τω-
ρινή μας εύτυχία είναι μοιραίο να μη διαρκέση αιώνίως...

— Αν ό Θεός κατεδικάζετο να ζήση τή ζωή που έχει έ-
πιθάλει στους ανθρώπους, σίγουρα θ' αυτοκτονούσε!

— Πώς είναι δυνατόν, στο βάθος, να μην είναι άστεία ή
ζωή μας, στην όποία μπαίνουμε χωρίς να τó ζητήσουμε κι'
από τήν όποία φεύγουμε χωρίς να τó θελήσουμε;..

— Οί άνδρες έχουν τó δικαίωμα καμμιά φορά να κα-
τηγορούν τις γυναίκες, ποτέ όμως να κατηγορούν
μιá γυναίκα.

— Αισθάνεται κανείς τήν ανάγκη ναγαπήση πολυ πριν
άγαπήση ουκεκριμένως ένα ώρισμένο πρόσωπο.

— Δέν ύπάρχει μεγαλύτερη εύτυχία για έναν άνθρωπο
από τή συναίσθησι του ότι κάνει εκείνο που έπρεπε να κάνει.

— Μόνον οί βλάκες δέν είναι καλοί.

— Αγάπα όποιονδήποτε, ό,τιδήποτε, όπωσδήποτε. "Αρ-
κει ναγαπάς.

— Παρ' όλες τις προσπάθειες που κατέβαλα, δέν μπό-
ρεσα ποτέ να μισήσω κανένα.

— Κανείς, ποτέ, δέν θά κατορθώση να πείση έναν που ύ-
ποφέρει, ότι ό μεγαλύτερος πόνος στον κόσμο δέν είναι ό
δικός του.

— Μιá μητέρα είναι γυναίκα, βέβαια. Δέν είναι πλέον ό-
μως «ή γυναίκα» είναι «ή μητέρα».

— Σ' όλα τά λάθη τής ζωής μας βρίσκουμε πάντοτε κά-
ποια δικαιολογία.

ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑΣ (υιός)

τά χεράκια της γύρω από τó λαιμό του.

— Έσένα, Φρανσίν, δέν σου έστειλε τίποτε ό μικρός
Χριστός; ρώτησε κατόπιν.

— "Ω! βέβαια, είχε κ' ή Φρανσίν τó δώρο της: Τόν Ζου-
στέν, ένα ώμορφο παλληκάρι που τά ώραια του μαύρα μά-
τια δέν χόρταιναν να τήν κυττάζουν.

Πόσο χαριτωμένη τήν εύρισκε!... Χίλιες φορές πιό ώραια
από τις χλωμές κι' αδύνατες Παριζιάνες που άγαπούσε
άλλοτε.

— Τί τής έστειλε ό Θεός; είπε. Θέλεις λοιπόν να τó
μάθης περίεργη Λουιζέττα; "Ε, λοιπόν, μάθε ότι τής έστει-
λε έναν άγαπημένο σύζυγο!

Γιατί ή καρδιά του Ζουστέν είχε πειά αίχμαλωτισθ ή!

Κ' εκεί γύρω του που οί άλλοι άποτελείωναν τó χαρούμενο
γλέντι τους, αυτός σκεφτόταν ότι θά μπορούσε, τόν έρχό-
μενο "Απρίλιο, όταν ό ήλιος θάκανε τά λουλούδια ν' άνθί-
σουν, να κάνει κι' αυτός τούς γάμους του, με τó πιό ώ-
ραίο κορίτσι του κόσμου...

Λ. ΜΠΑΡΑΝΣΥ